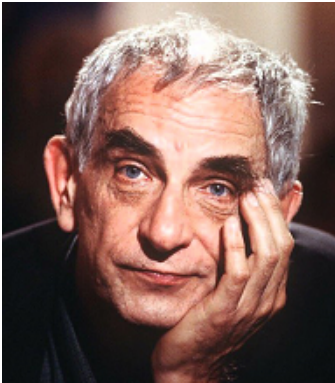

Kieslowski Krzysztof (1941-1996) :

Jeden z najslávnejších poľských režisérov. Autor legendárnej trilógie s názvom *Tri Farby*. Jeho meno bolo známe a rešpektované aj v Hollywoode. Začínal dokumentom, postupom času presedlal na hraný film s tvrdením, že najdôležitejšie okamihy života sú priveľmi intímne a šanca zachytiť ich v dokumente je minimálna.

Vo februári roku 1996 zomrel vo Varšave po neúspešnej operácii srdca Krzysztof Kieslowski. Mal 55 rokov. Znáмым sa stal televíznym seriálom *Dekalóg* a slávnym filmovou trilógiou *Tri farby*.

Bol jediným poľským režisérom, ktorý mal v deväťdesiatych rokoch úspech v Európe a jedným z mála európskych režisérov, ktorí niečo znamenali v Spojených štátoch.

Jeho snímky boli ozdobou veľkých európskych festivalov a posledný z nich – *Tri farby: Červená* bol nominovaný na cenu americkej filmovej akadémie.

„Vidíš, som ako iné: potím sa, mám zaplombované zuby a funím,“ hovorí Julie, hlavná hrdinka z *Troch farieb: Modrej* – hrá ju Juliette Binocheová – ráno potom, čo strávila noc s milencom. Kieslowského filmy skromne a bezprostredne rozprávali o zdanlivo obyčajných veciach, ktorými sa otvárali pohľady do mystéria ľudského života.

Začínal dokumentárnymi filmami, smutnými obrazmi šedivého komunizmu. Portrétoval malé svety: školu, úrad, továreň a dúfal, že všetko sa kdesi spojí a vytvorí obraz Poľska šesťdesiatych rokov. V sedemdesiatych rokoch začal žiť životom režiséra hraných filmov. V poslednom rozhovore, ktorý poskytol pred smrťou francúzskemu denníku *Le Monde*, hovorí: „Utiel som od dokumentu, pretože to, čo je v živote najdôležitejšie, je priveľmi intímne na to, aby sa to dalo nakrútiť.“

Prvé hrané filmy Krzysztofa Kieslowského boli súčasťou prúdu kina morálneho nepokoja. Presne na tejto vlne sa niesli filmy *Personál* a *Amatér*. Náhoda mala rozhodnúť podobe budúcnosti mladého inteligenta, ktorý mal tri možnosti, mohol sa stať po prvej funkcionárom, po druhej disidentom a po tretie človekom mimo politiky. Všetky možnosti záviseli od toho, či sa v prvej sekvencii tohto trojdielneho filmu hlavnému hrdinovi podarilo alebo nepodarilo dobehnúť vlak. Kieslowského filmy nič nehlásali, obľudnosť obdobia sa v nich prirodzene zrkadlila.

Z desiatich televíznych filmov sa skladal *Dekalóg* (1988). Každý z nich bol malým zázrakom poctivej, inteligentnej a nevelkolepej krásy, pitvou socialistickej každodennosti na pokračovanie. V *Krátkom filme o zabíjaní* a *Krátkom filme o láske* bliká metafyzická pravda a nádej v najvšednejších veciach. Trilógia *Tri farby* (1993-94): *Modrá*, *Biela* a *Červená*, bola pokračovaním skúmania mravnej dilemy, modernou interpretáciou troch farieb Veľkej francúzskej revolúcie.

V osemdesiatych rokoch sa Kieslowského tvorba prestala zaoberať poľskými záležitosťami, stala sa univerzálnejšou. *Dvojaký život Veroniky* (1991) je film o tom, čím je a čím bude európsky osud. Philippe Volter ukazuje Irene Jacob (Veronike) bábku jej samej.

Dvojakým životom Veroniky prišiel Kieslowski s momentom tajomna. Neskôr povedal, že za ním raz prišlo pätnásťročná dievča a tvrdilo, že po tomto filme už vie, že existuje niečo ako duša. „Stálo za to urobiť Veroniku pre toto dievča.“ *Dvojaký život Veroniky* vošiel do dejín filmu ako veľká pocta pravde našej prchavej intuície.

V čase, keď sa v Nemecku objavovali inzeráty ako „pôvabná blondínka, obdivovateľka Veroniky a Troch farieb hľadá životného partnera“, v Poľsku Kieslowskému kritici vmietli do tváre slová ako „metafyzický blábol“, „lavírovanie na mínovom poli“, kde „otázky už boli vyčerpané a odpovede stále chýbajú“. Ukazovali prstom na jeho režisérsky stopky a centimeter, symboly smiešneho perfekcionizmu. Písalo sa, že z jeho dokonalosti „vanie

chlad“ a že jeho filmy sú v skutočnosti pre Francúzov.

Krzysztof Kieslowski vo filmoch zašiel až do intímnych priestorov, ktoré si každý tak veľmi stráži. Hovoril, že jeho hlavná postava, či už dokumentárnych, alebo hraných snímok, bojuje s mocou, so systémom, okolím, rodinou, a so sebou samým, pretože vie, že bez lásky nie je ničím.

„Spojitosť medzi životom a láskou nie je nevyhnutná ani logická, hoci ľudská skúsenosť hovorí, že, naopak, je.“ Tá ľudská skúsenosť, ktorá je predmetom záujmu umenia, aj umenia intelektuálneho, k akému zaraďujú Kieslowského. Jeho filmy sa stali kultovými bez ohľadu na to, či si ďalej budeme, alebo nebudeme radšej kupovať lístky na filmy o dinosauroch a mimozemšťanoch než o nás samých.